

רע"פ 4624/13 - רוסלן קוזניצוב נ' מדינת ישראל

רע"פ 4624/13 - רוסלן קוזניצוב נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 4624/13

רוסלן קוזניצוב

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[27.08.2013]

כבוד השופט ח' מלצר

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-עפ"ת 631-03-10 שניתן בתאריך 12.6.2013 על ידי כב' השופט כ' סעב ובקשה לעיכוב ביצוע בשם המבקש - עו"ד תומר גונן

החלטה

- לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-עפ"ת 631-03-13, שניתן בתאריך 12.6.2013 על-ידי כב' השופט כ' סעב, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחיפה, ב-תת"ע 5558-05-12, אשר הרשיע את המבקש - בהיעדר התייצבות - בעבירה של נהיגה בשכרות, כמשמעותה בסעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה), ביחד עם סעיפים: 64ב(א1) ו- 64ד(א) לפקודה, והטיל עליו (בתום דיון לשמיעת הטיעונים לעונש, שבו נכחו גם המבקש ובא-כוחו) את העונשים הבאים: 24 חודשי פסילה בפועל מלקבל או מלהחזיק ברישיון נהיגה; פסילה על תנאי לתקופה של 3 חודשים ולמשך 3 שנים וכן קנס בסך 1,000 ש"ח לתשלום בתוך 90 יום. להלן אביא את הנתונים הנדרשים להכרעה. תמצית העובדות וההליכים הקודמים
- כנגד המבקש הוגש לבית משפט השלום לתעבורה בחיפה כתב אישום, המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות, כמפורט לעיל. לפי עובדות כתב האישום, בתאריך 2.3.2012 בשעה 23:00, המבקש נהג ברכב בכביש שירות פנימי מול כניסה לאולם אירועים, בהיותו שיכור (ועובדה אחרונה זו מוסקת סטטוטורית מכח סירובו לתת דגימת אוויר נשוף לפי דרישת שוטר).
- בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (כב' השופט ש' יציב) הרשיע, בתאריך 24.6.2012, את המבקש, בהיעדרו, במיוחס לו בכתב האישום, לאחר שקבע כי המבקש הוזמן לדיון כדין, אך לא התייצב ולא השיב לכתב האישום. במעמד זה הוצא צו להבאת המבקש לדיון שנקבע למועד נדחה לצורך שמיעת הטיעונים לעונש.

4. המבקש הגיש לבית משפט השלום לתעבורה הנכבד, באמצעות בא-כוחו, בקשה לביטול הכרעת הדין שניתנה בהיעדרו וצירף אליה תצהיר, שבו, בין היתר, הלין על התייחסות השוטרים אליו בעת שעיכבו אותו והעבירו אותו לתחנת המשטרה. לפי דברי המבקש בתצהירו - אמנם נאמר לו שהוא צפוי להישפט, אך מדברי השוטרים הבין כי תימסר לו הודעה לגבי מועד הדיון. עם זאת, לטענתו, הוא לא קיבל לידי שום מסמך המזמין אותו לדיון. עוד גרס המבקש בתצהירו כי בניגוד למצוין בדו"ח (המהווה גם את כתב האישום ואת ההזמנה לדיון) - הוא לא סירב לחתום עליו. לטענת בא-כוחו של המבקש, הדו"ח נעדר כל תיעוד באשר לזהות "מוסר ההודעה" ואופן מסירתה למבקש - כך שמהדו"ח עצמו כלל לא ברור כי הוא נמסר למבקש כדין. לבסוף טען המבקש כי הוא סבור שהוא לא ביצע כל עבירה.
5. בתאריך 7.2.2013, לאחר דיון שנערך בנוכחות המבקש ובא-כוחו, דחה בית משפט השלום לתעבורה הנכבד את הבקשה לביטול הכרעת הדין בקובעו, בין היתר, כי עורך ההזמנה לדיון מסר אותה למבקש, כפי שעולה מהדו"ח עצמו. עוד נקבע כי אין בתצהיר המבקש כדי לתמוך בטענתו לפיה הוא לא ביצע כל עבירה, שכן הוא נעדר פירוט באשר לנסיבות המקרה ולעובדות כתב האישום שעל פיהם יוחסה לו העבירה. טענות בא-כוחו של המבקש בדבר כשלים ראייניים בתיק - נדחו אף הן, לאחר שהועלו בעלמא וללא כל פירוט. בהמשך לכך, שמע בית המשפט לתעבורה הנכבד את טענות הצדדים לעניין העונש, ובתום הדיון גזר את דינו של המבקש. בהתחשב בגילו הצעיר של המבקש והעובדה שמאז קבלת רישיון הנהיגה שלו בשנת 2010 הוא צבר הרשעה אחת בלבד בעבירת תנועה - מצא בית המשפט לתעבורה הנכבד כי אין סיבה להחמיר בעונשו של המבקש אלא לגזור עליו את העונש המקובל בעבירות מסוג זה, שהוא פסילת החובה לפי סעיף 39א לפקודה וכן פסילה על תנאי וקנס - והשית עליו את העונשים המפורטים בפסקה 1 שלעיל.
6. כנגד פסק דינו של בית המשפט לתעבורה הנכבד הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה (עפ"ת 631-03-13) ובגדרו חזר על הטענות שהעלה בפני בית המשפט לתעבורה הנכבד. בנוסף טען בא-כוחו של המבקש כי כתב האישום שהוגש לבית המשפט לתעבורה הנכבד לא נחתם בידי תובע כדרישת הדין וכי קיימות "בעיות קשות מאוד בחומר הראיות". עוד נטען כי בנסיבות העניין יש "חשש ממשי לעיוות דין". את טענתו האחרונה ביסס בא-כוח המבקש על דו"ח הפעולה שמולא על-ידי השוטר בשטח, שבו נכתב: "ביקשתי מהנהג לבצע בדיקה ואם לא - הוא יחשב כמי שנהג תחת השפעת אלכוהול" [להבדיל מהעבירה של "נהיגה בשכרות" לפי סעיף 62(3) לפקודה - ח"מ] - דבר המעיד, לטענת בא-כוח המבקש, כי המשמעות המשפטית של הסירוב לתת דגימת אוויר נשוף לא הוסברה למבקש כדבעי (במאמר מוסגר יוער כי דו"ח הפעולה לא צורף לבקשה שלפני - ולמשמעות עובדה זו אתיחס בהמשך).
7. בית המשפט המחוזי הנכבד (כב' השופט כ' סעב) דחה, בתאריך 12.6.2013, את הערעור, לאחר שמיעת טענות הצדדים, בקובעו, בין היתר, כי המבקש לא עמד בנטל להראות כי היתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו לדיון, או כי ביטול פסק הדין דרוש כדי למנוע עיוות דין (ראו: סעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) וכן, למשל: רע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 793 (2003) (להלן: עניין איטליא)).

ביתר פירוט, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי מהמסמכים עולה שהמבקש זומן לדיון בעניינו כדין, אך הוא סירב לחתום על הזימון. עוד קבע בית המשפט המחוזי הנכבד כי אין בתצהיר הלאקוני שצורף לבקשה לביטול הכרעת הדין ובטענה הכללית והסתמית לפיה המבקש סבור כי הוא לא ביצע כל עבירה, כדי לסתור את האמור בכתב האישום וכדי לבסס את העילה של חשש ממשי לעיוות דין - ואין נפקא מינה שהמבקש לא נחקר על האמור בתצהירו.

גם הטענה לפיה בכתב האישום שהוגש לבית המשפט לתעבורה הנכבד נפל פגם בכך שלא נחתם על-ידי תובע - נדחתה הן מהטעם שטענה זו לא נטענה קודם לכן בפני בית המשפט לתעבורה הנכבד והן מהטעם שמדובר בפגם טכני הניתן לתיקון. בהקשר זה הפנה בית המשפט המחוזי הנכבד להוראת סעיף 283 לחוק סדר הדין הפלילי, לפיה: "ליקוי טכני בעריכתו של מסמך הנערך לפי חוק זה, אין בו כדי לפגום בתוקפם של ההליכים על פיו...". וכן ל-רע"פ 4338/04 נאור נ' מדינת ישראל (10.6.2004) ול-דנ"פ 9263/99 מדינת ישראל נ' בקשי, פ"ד נד(3) 556 (2000).

בנוסף, ולמרות שהמבקש לא טען בגדרי ערעור לעניין העונש שהושת עליו (וזאת על אף האמור בכותרת הודעת הערעור לפיה הערעור מכוון כנגד גזר-דינו של בית המשפט לתעבורה) - הוסיף בית המשפט המחוזי הנכבד וציין כי על המבקש הוטל עונש הפסילה המזערי הקבוע בפקודה, ויתר רכיבי הענישה אינם חמורים עד למידה המצדיקה התערבות בהם. לפיכך, אישר בית המשפט המחוזי הנכבד גם את גזר הדין.

מכאן בקשת רשות הערעור ולצידה גם בקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין, המונחות לפני טענות המבקש

8. בבקשתו חוזר המבקש על הטענות שטען בפני שתי הערכאות הקודמות שדנו בעניינו. בניסיון להצדיק מתן רשות ערעור "בגלגול שלישי", שב המבקש וטוען כי הוא סבור שלא ביצע כל עבירה בתיק זה וכי התוצאה שאליה הגיע בית המשפט לתעבורה הנכבד הינה קשה ויוצרת כלפיו עיוות דין משמעותי. עוד חוזר המבקש על טענתו לפיה נפלו פגמים רבים בחומר הראיות, מבלי לפרט.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור ובחומר שצורף לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה - להידחות. הנימוקים למסקנתי זו יובאו מיד בסמוך.

10. הלכה היא כי בית משפט זה יעניק רשות ערעור לקיום דיון "בגלגול שלישי" רק במקרים יוצאי דופן בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית, החורגת מעניינים של הצדדים הישירים להליך (עיינו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)), או במקרים המגלים אי-צדק ניכר כלפי המבקש, או שמתגלה בהם חשש לעיוות-דין כלפיו (עיינו: רע"פ 4291/13 אדרי נ' מדינת ישראל (1.7.2013) והאסמכתאות שם; וכן: רע"פ 2222/13 חיחיאשווילי נ' מדינת ישראל (2.5.2013); רע"פ 2258/13 מאירוב נ' מדינת ישראל (30.4.2013); רע"פ 2744/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (30.4.2013)). הבקשה שלפני אינה נמנית על מקרים חריגים ויוצאי דופן אלה. אבהיר ואנמק קביעתי זו להלן.
11. המבקש לא התיימר לטעון כי בעניינו מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית כללית, אלא מיקד את בקשתו בטענה לפיה הותרת פסק דינו של בית המשפט לתעבורה הנכבד על כנו יוצרת כלפיו עיוות דין. דא עקא, בית המשפט לתעבורה הנכבד דן בעתירת המבקש לביטול הכרעת הדין - ודחה אותה. השגותיו של המבקש בעניין זה - נדחו אף הן על-ידי בית המשפט המחוזי הנכבד, לאחר שנמצא כי הללו נטענו באופן עמום, סתמי וללא כל פירוט, כנדרש לצורך הוכחת קיומו של חשש לעיוות דין. אכן, לא די בטענה בעלמא לפיה המבקש סבור כי הוא לא ביצע כל עבירה, כדי לעמוד בנטל לסתור את העובדות המפורטות בכתב האישום (השוו: עניין איטליא). גם בבקשה שלפני לא נעשה כל ניסיון לתקן מחדלים אלה (דבר המעיד על אופיין של הטענות) - ודי בכך כדי להביא לדחיית הבקשה.
12. יתרה מכך - מהצהרותיו של בא-כוח המשיבה לפרוטוקול במהלך הדיון שנערך בפני בית המשפט המחוזי הנכבד, עולה כי חומר החקירה בעניינו של המבקש כולל מסמכים שלא צורפו לבקשה שלפני, ומהם עולים הנתונים הבאים: המבקש נתפס כשהוא נמצא ברכב מותנע בשולי כביש. כשנשאל כיצד הגיע למקום, השיב: "באמצעות חללית". חברו של המערער, שהיה עמו ברכב, מסר בהודעתו כי המבקש נהג ברכב וכי שניהם שתו אלכוהול. השוטרים ציינו בדו"ח הפעולה ובמסמכים נלווים כי נדף מפיו של המבקש ריח חריף של אלכוהול וכי נמצאה פחית בירה פתוחה סמוך למושב הנהג ברכב. נתונים אלה, לצד בחירתו של המבקש להשמיט מסמכים רלבנטיים לעניין מבקשתו, בנוסף לתשובתו של המבקש כנ"ל וכן סירובו לתת דגימת אויר נשוף, ובצירוף העובדה שבית המשפט לתעבורה הנכבד השית על המבקש את עונש הפסילה המיזערי הקבוע בעבירה שבה הורשע (וגם ביתר רכיבי הענישה - לא החמיר עימו) - כל אלה מחזקים את מסקנתי כי אין לראות משום עיוות דין בהרשעת המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום ואין להכיר במקרה שלפנינו כאחד מאותם מקרים חריגים ויוצאי דופן המצדיקים מתן רשות ערעור וקיום דיון ב"גלגול שלישי" לפי ההלכות שנזכרו לעיל.
13. לבסוף אעיר כי בעת כתיבת החלטתי זו הגיש המבקש בקשה שבגדרה הפנה לפסק-דין שניתן על-ידי מותב אחר של בית המשפט המחוזי הנכבד, ב-עפ"ת 17259-07-10 אלעד נ' מדינת ישראל (10.10.2010) - בו צוין, בהערת-אגב, כי היעדר חתימתו של תובע על הדו"ח המשטרתי יכולה לבסס את טענה כי לא הונח בפני בית המשפט לתעבורה הנכבד כתב אישום, כמשמעותו בדיון.

לא מצאתי כי יש בהערת-אגב זו כדי לשנות ממסקנותי הנ"ל. בענייננו חלות הוראות תקנות 38(א) ו-(ב) לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 (להלן: התקנות), לפיהן:

"(א) בעבירה שסעיף 239 לחוק חל עליה, למעט עבירת קנס, רשאי שוטר למסור לאדם הזמנה למשפט אם היה לו יסוד סביר להניח כי הוא עבר עבירה כאמור;

(ב) הזמנה כאמור בתקנת משנה (א) תהיה לפי טפסים 4 או 7 שבתוספת והיא תהיה חתומה ביד השוטר שהוציאה".

עוד רלבנטית לענייננו תקנה 44ג לתקנות, המורה כך:

"הזמנה למשפט לפי סימן זה דינה כהזמנה למשפט וככתב אישום שהומצא לנאשם כדין, ודין העתק ממנה משהוגש לבית המשפט, כדין כתב אישום שהוגש לבית המשפט כדין" [ההדגשות לעיל שלי - ח"מ].

מכאן, שדינה של ההזמנה למשפט בענייננו של המבקש, אשר נחתמה ביד השוטר שהוציאה - כדין כתב אישום שהוגש לבית המשפט כדין, גם אם זו לא נחתמה בידי תובע (עיינו בהקשר זה גם: דנ"פ 9263/99 מדינת ישראל נ' בקשי, פ"ד נד(3) 556). ודוק: אפילו אם נפל פגם של היעדר חתימת תובע על כתב האישום - ניתן לומר לעתים כי מדובר בפגם טכני, שאיננו מצדיק את ביטול ההליך המשפטי כולו. ראו: סעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי, והשוו לדברי השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש ב-רע"פ 4338/04 נאור נ' מדינת ישראל (10.6.2004):

"...אין ספק שהפגמים שנפלו בכתב האישום במקרה דנן הם פגמים טכניים ותיקונם בשלב בו נערכו לא הביא לקיפוח הגנתו של המבקש. אכן, ראוי היה כי נציגי המשיבה ינהגו ביתר קפדנות ביחס לכתבי האישום שהם מגישים בשמה אך שגגותיהם במקרה זה לא פגעו בזכויותיו של המבקש להליך הוגן ולא לעיניו דין".

הדברים הללו - לרבות ההערה המופנית לרשויות התביעה בגדרם - מתאימים (בשינויים המחוייבים) גם לענייננו.

14. נוכח כל האמור לעיל - בקשת רשות הערעור נדחית, ועימה גם הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין.

ניתנה היום, כ"א באלול התשע"ג (27.8.2013).